

Для реалізації поставлених завдань замість традиційних екзаменаційних білетів був розроблений комплекс екзаменаційних завдань, який складався з теоретичної і практичної частини.

Теоретична частина кожного комплексу екзаменаційних завдань складалась з тестів першого рівня складності та теоретичного питання. Для тестових завдань характерний вибір студентом однієї найбільш повної і правильної відповіді з декількох запропонованих. Кількість тестів в одному комплексі (20) визначалась рекомендаціями Міністерства освіти та науки та Академії педагогічних наук України, відповідно до яких це є мінімальна кількість тестів з найменшою допустимою помилкою оцінки (валідність – близько 80%). Для підготовки студентів до складання цієї частини іспиту був створений банк тестових завдань, який нараховував 210 тестів з різних тем дисципліни. При цьому студенти заздалегідь мали можливість ознайомитись на практичних і консультативних заняттях з аналогічними екзаменаційним типовими тестовими завданнями.

Для оцінки засвоєння практичних навичок під час другої частини іспиту студентам було запропоновано виконати практичну маніпуляцію на фантомі та вирішити ситуаційну задачу.

Для уніфікації оцінки був розроблений спеціальний бланк екзаменаційної відповіді, який дозволяв швидко оцінити теоретичну і практичну частину іспиту та обчислити рейтингове місце студента. Відповідно до вказаних вище рекомендацій кожне правильно розв'язане тестове завдання теоретичної частини іспиту оцінювалось в один бал, повна відповідь на теоретичне питання-20 балів, а кожен правильно описаний пункт практичної частини іспиту – в 20 балів відповідно. Таким чином, максимальна кількість балів, яку міг набрати студент складала 80 балів. Оцінки студентів в балах вишикували від найменшої до найбільшої і проводили ранжування: 25% кращих оцінок дорівнювало оцінці „відмінно”; наступні 50% оцінок дорівнювали оцінці „добре”; останні 25% оцінок дорівнювали оцінці „задовільно”; Про ефективність даної системи свідчать декілька фактів: по-перше, не було нарікань на необ'єктивність екзаменаційної оцінки, оскільки студенти заздалегідь були ознайомлені з даною системою прийому іспиту, а наявність бланків заповнених ними відповідей слугувало доказом адекватного оцінювання; по-друге, студенти були зацікавлені в отриманні більш високої оцінки, що було демонстровано активним відвідуванням передекзаменаційних консультацій; по-третє, уніфікація засвоєння кінцевого рівня практичної підготовки була підтверджена результатами комплексних контрольних робіт, які були проведені наступного семестру і різнилися відносно результатів іспиту не більш ніж на 5 відсотків.

Література

1. Байденко В.І. Болонський процес курс лекцій / В.І.Байденко // – М.: Логос, 2004. –207 с.
2. Бобров В.В. Болонський процес: питання й відповіді / В.В. Бобров // Філософія освіти, 2005. – №2. – з. 33-41
3. Макарова М.Н. Болонський процес: думки й очікування / М.Н. Макарова // Соціологічні дослідження, 2007. – №6. –с.106-109
4. Указ президента України від 14 вересня 2000 року «Про Програмі інтеграції України у Європейського Союзу».

Реферати

ВОЗМОЖНОСТИ ОБЪЕКТИВИЗАЦИИ ОЦЕНКИ ЗНАНИЙ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ В АСПЕКТЕ БОЛОНСКОЙ КОНВЕНЦИИ

Шумейко А.Г., Могильник А.И.

В работе показана эффективность на практике Европейской образовательной системы, построенной на принципах Болонской декларации. Показано, как проводится итоговый модульный контроль у иностранных студентов медицинского факультета на курсе анестезиологии и интенсивной терапии, и с помощью конкретных фактов доказана его действенность.

Ключевые слова: Болонская декларация, рейтинговая система экзаменационной оценки.

OPPORTUNITIES OBJECTIVE ESTIMATION OF KNOWLEDGE OF FOREIGN STUDENTS IN THE ASPECT OF THE BOLOGNA CONVENTION

Shumeiko A.G., Mogilnik A.I.

This educational work in practice, the effectiveness of the European system of education based on the principles of the Bologna Declaration. Shows how to take final module control of foreign medical students on the course of anesthesiology and intensive care, and with the help of specific facts proved its effectiveness.

Keywords: Bologna Declaration, exam grade rating system.

УДК 811.161.1+376.68

В.Г. Юфименко

ВНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

БАГАТОАСПЕКТНА МОДЕЛЬ ТА КОНЦЕПЦІЯ НАВЧАЛЬНОГО ПОСІБНИКА З РОСІЙСЬКОЇ МОВИ ДЛЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ ВНЗ УКРАЇНИ

Стаття є теоретико-експериментальним дослідженням проблеми створення навчального посібника з російської мови для іноземних студентів ВНЗ України. У статті коротко викладено концепцію навчального посібника «Стоматологія» (автори Владимирова В.І., Юфименко В.Г.), адресованого іноземним студентам-стоматологам, призначеного для формування професійно-комунікативної компетенції, а також представлений фрагмент теми посібника.

Ключові слова: багатоаспектна модель навчального посібника, концепція, іноземні студенти, російська мова, мова навчання, методологічний рівень, лінгводидактичний рівень, навчально-професійна сфера, стоматологічний профіль.

Нині написано чимало навчальних посібників із російської мови як іноземної. Кожен посібник є продуктом індивідуальної творчості, ґрунтується, як правило, на практичному досвіді автора. Однак із написанням навчальних посібників з російської мови для іноземних студентів пов'язано багато проблем, серед яких є і проблема добору та організації змісту посібника, яка до цього часу недостатньо вирішена. Багато посібників бідні

на зміст, переповнені нецікавими текстами, граматичними формами, структурами. Немає єдиної загальноприйнятої теорії навчального посібника та оптимального набору об'єктивних законів і правил, які можна було б застосовувати у практиці навчання. Особливо бракує посібників із російської мови для студентів-іноземців, які навчаються у вищих медичних та стоматологічних навчальних закладах. Різномірними є навчальні плани, програми медичних стоматологічних вищих навчальних закладів. Для вивчення російської мови як іноземної студентам основного етапу навчання у кожному ВНЗ надається різна кількість годин. А оскільки навчальні плани, програми, підручники та посібники визначають зміст навчання, виникає потреба створення пізнавального змістовного навчального посібника, спрямованого на посилення внутрішньої мотивації дидактичного процесу. Створити змістовний навчальний посібник, значить вирішити проблему навчання. Посібник визначає зміст, процес та результати навчання мовленнєвої діяльності [2].

Метою роботи було обґрунтування та створення *багатоаспектної моделі навчального посібника* з російської мови для іноземних студентів стоматологічних факультетів медичних ВНЗ, яка відповідає головним потребам майбутніх фахівців.

Навчання російської мови являє собою спільну діяльність того, хто навчає, і того, хто навчається. Фактори, котрі впливають на навчально-виховний процес, створюють систему, що характеризує навчальний предмет «Російська мова як іноземна». Важливими компонентами цієї системи є мета, умови, методи, зміст, засоби навчання. Серед засобів навчання навчальний посібник посідає провідне місце. Він моделює навчальний процес, водночас відображаючи усі компоненти системи навчання.

На кафедрі українознавства та гуманітарної підготовки ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія» готується до друку навчальний посібник з вивчаючого читання текстів стоматологічного профілю для студентів-іноземців 1-2 курсів стоматологічних факультетів вищих медичних навчальних закладів України [1].

У концепції посібника сформульовано мету та завдання навчального курсу, теоретико-методичний підхід до змісту посібника та його структур, дидактичні принципи, на основі яких створено методичний апарат посібника. До дидактичної та методичної характеристики посібника входять доступність змісту, відповідність навчальним програмам, системність та послідовність викладу матеріалу, ступінь практичного застосування засвоєних знань, наочність, співвідношення тексту та ілюстративного матеріалу, розвиток інтересів та індивідуальних здібностей студентів, міжпредметні зв'язки. Посібник зорієнтований на комунікативну спрямованість у формуванні мовленнєвих умінь та навичок студентів 1-2 курсів у навчально-професійній та соціально-культурній сфері.

Комплексний характер посібника має систему відомостей про мовні засоби російської мови та систему завдань із взаємозв'язаного навчання усіх видів мовленнєвої діяльності, текстовий матеріал з навчально-професійної та соціально-культурної сфер для вивчаючого, ознайомлювального та змішаного (ознайомлювально-вивчаючого) аудиторного читання.

Методична організація навчального посібника представлена граматичними засобами структурно-змістової єдності, які характеризуються типовими узагальненими значеннями (кваліфікація суб'єкта, характеристика суб'єкта і т. ін.) та сукупністю конструкцій для вираження цього значення. Основний текстовий матеріал для навчання усіх видів мовленнєвої діяльності в навчально-професійній сфері пропонується з анатомії, фізіології (для студентів 1 курсу), з терапевтичної, хірургічної, ортопедичної та дитячої стоматології, ортодонції (для студентів 2 курсу). Соціально-культурна сфера у посібнику представлена текстами пізнавально-розвивального характеру: «Каким должен быть врач», «Чтобы завоевать доверие больного», «Врачебная тайна», «Клятва Гиппократата». Тематика діалогічної мови передусім визначається змістом основних текстів, які використовуються для розвитку всіх видів мовленнєвої діяльності та активізації лексико-граматичних засобів. Ураховано і типові навчальні ситуації, які потребують розгорнутих діалогів з частково запрограмованими репліками (у поліклініці, в аптеці та ін.). Тексти та діалоги занять об'єднані блоками комунікативних завдань, які допомагають розвивати навички дискусійного обговорення. Закріплення правил граматики проводиться на основі завдань, що супроводжують уведення нового матеріалу та характеризуються комунікативною направленістю. Вербальне вираження індивідуальної моделі поведінки присутнє у завданнях до текстів, які спонукають до демонстрації особистої позиції в обговоренні. Підсумкові контролі (наприкінці кожного семестру) орієнтовані на виконання вправ та тестових завдань, які вміщені в «Заданиях для самоконтроля». На тестовий контроль виносяться тести певної типологічної структури, які характерні для навчального матеріалу загальноосвітніх та спеціальних дисциплін. Тестовий контроль складається з певних завдань, у яких надаються варіанти відповіді, при виборі відповіді обґрунтовано кожний варіант відповіді, включено питання та завдання для різних рівнів підготовки іноземних студентів. Використання ілюстративного матеріалу під час занять із російської мови як іноземної дозволить скоротити обсяг словесних конструкцій та стимулів і тим самим збільшить економічність педагогічного процесу. Ілюстративний матеріал допомагає формувати образне уявлення, таке необхідне у сприйнятті мови на слух та у читанні, адже розбіжності в образних засобах вираження в різних народів значно менші, ніж розбіжності у сфері вербальних засобів. Як приклад наводимо фрагмент теми посібника.

ТЕМА 11. ЗУБЫ

Задания для самостоятельной работы

1. Определите значения слов. Запишите их в свой словарь.

Коренной зуб, коронка, выпадение, смена, прорезывание, трещина, тупиться, обнажать, предупреждать – предупредить, обнаружить, тщательный, многократный, древний, гибель, обеспечивать – обеспечить.

2. К каждому слову найдите однокоренное:

Зубы, челюстной, корень, обмен, резец, зубной, челюсть, коренной, обменный, резцовый.

3. От данных глаголов образуйте существительные с помощью суффиксов -ени-, -ани-.

Захватывать, измельчать, способствовать, выражать, срастаться, построить, стираться, прорезываться, выживать.

4. Трансформируйте предложения, используя модель что расположено под чем.

- 1) Внутри корня проходит канал, расширяющийся в полость зуба.
- 2) К двум годам ребенок имеет 20 зубов, называемых молочными.
- 3) Каждый зуб имеет выступающую из десны коронку и корень, погруженный в зубную лунку челюсти.

5. Составьте предложения из следующих слов.

- 1) Коронку, каждый, из десны, зуб, имеет, выступающую, и корень.
- 2) В толще, зубы, развиваются, челюсти, и, закладываются.
- 3) Начинается, годам, к 13—16, смена, и заканчивается, с 6 лет, зубов.

6. В данных предложениях определите субъект и предикат.

- 1) По функции и форме различают резцы, клыки, малые и большие коренные зубы.
- 2) Главная масса, зуба построена из дентина, одетого на коронке эмалью.
- 3) Прорезывание зубов начинается около 6 месяцев.
- 4) Различные болезни и нарушения минерального обмена ведут к задержке развития, прорезывания и смены зубов.

7. Разберите данные слова по составу.

Полноценный, жизнедеятельность, твердость, размягчаться, тупиться, удаление, целость, неисчислимый.

8. Сопоставьте слова, которые имеют тот же корень.

Разрушаться, резать, мелкий, пережевывание, нарушение, заселять, жевать, смена, измельченный, нарушаться, население, прорезаться, менять, пережевывать, разрезать, измельчение, селить, заменять, разрушение, обмен, жевательный, измельчать, отрезать.

9. Закончите предложения, раскрывая скобки.

- 1) По (твердость) эмаль можно сравнить с (кварц).
- 2) Зуб – живой орган с (хорошая эмалевая защита).
- 3) В эмали нет (клетки и нервные окончания).
- 4) Прочность дентина зависит от (минеральные соли).
- 5) Цемент похож на (обыкновенная кость).

10. Измените предложения, используя повелительное наклонение.

- 1) Надо жевать не спеша.
- 2) Необходимо есть полноценную пищу.
- 3) Нужно принимать витамины.
- 4) Необходимо пить воду с небольшим количеством йода.

Задания для самоконтроля

1. Подберите необходимые глаголы. Используйте слова для справок.

- 1) По функции и форме . . . резцы, клыки, малые и большие коренные зубы.
- 2) Каждый зуб . . . выступающую из десны коронку, которая переходит в шейку и корень.
- 3) Главная масса зуба . . . из дентина, одетого на коронке эмалью.
- 4) Различные болезни и нарушения минерального обмена . . . к задержке развития.
- 5) Зубы человека в настоящее время . . . четкие признаки ослабления.

Слова для справок: а) имеет, б) построена, в) ведут, г) различают, д) имеют.

3. А) Проконтролируйте уровень владения лексикой. К выделенным словам подберите антонимы.

- 1) Большие коренные зубы на **нижней** челюсти имеют по два корня.
а) внутренней; б) внешней; в) малой; г) центральной; д) верхней.
- 2) Зубы человека в настоящее время имеют четкие признаки **ослабления**.
а) образования; б) укрепления; в) сочленения; г) прорезывания; д) разложения.
- 3) Соотношение зубов верхней челюсти с нижними при **смыкании** называют прикусом.
а) образовании; б) соединении; в) размыкании; г) прикреплении; д) уменьшении.

Б) Проконтролируйте грамматический уровень, выбрав правильный ответ.

- 1) Смена зубов . . . с 6 лет.
а) начинаться; б) начинаются; в) начинает; г) начинается; д) начинают.
- 2) К 2 годам ребенок имеет 20 зубов, . . . молочными.
а) называемые; б) называемым; в) называемыми; г) называемого; д) называемых.
- 3) Зуб одет на . . . эмалью.
а) коронки; б) коронка; в) коронке; г) коронку; д) коронкой.
- 4) Канал заполнен . . . мякотью.
а) зубная; б) зубную; в) зубного; г) зубной; д) зубному.

Висновки

1. Навчальний посібник повинен успішно здійснювати свою основну функцію - слугувати матеріальним засобом керування взаємодією викладачів та студентів, моделювати педагогічний процес, реалізуючи відповідно до специфіки іноземної мови як навчального предмета такі чотири функції: інформативну, мотивуючу, прагматичну та контролюючу. До питання концепції посібника входить і його побудова - внутрішня (системні зв'язки, які виявляються у виборі принципів та загальної стратегії навчання, а також в ієрархії цілей та завдань) та зовнішня (усі компоненти посібника: рубрикація, поділ на частини, параграфи, заняття, додатки; розподіл вербального матеріалу та ілюстративного). До змісту посібника входить як предметні (матеріальні), так і процесуальні аспекти навчання.

2. Багатоаспектна модель навчального посібника з російської мови має доповнюватися новими аспектами відповідно до майбутніх вимог суспільства й завдань розвитку вищої освіти в галузі мовної підготовки іноземних фахівців. Утім, кожен посібник - продукт індивідуальної творчості автора, досить обмежений різними параметрами дидактичного процесу. На тих, хто хоче написати навчальний посібник, крім копіткої, наполегливої праці, чекає цікава інтелектуальна творчість.

Література

1. Владимирова В.И. Стоматология: (Учебное пособие по изучающему чтению текстов стоматологического профиля для иностранных студентов стоматологических факультетов высших медицинских учебных заведений) / Владимирова В.И., Юфименко В.Г. // – Полтава, 2013. – 318 с.

2. Ушакова Н. И. Учебник по языку обучения для иностранных студентов в русле современной образовательной парадигмы (Теория и практика создания учебника по языку обучения для иностранных студентов вузов Украины) : монография / Н.И. Ушакова // – Х. : ХНУ им. В.Н. Каразина, 2009. – 263 с.

Реферати

МНОГОАСПЕКТНАЯ МОДЕЛЬ И КОНЦЕПЦИЯ УЧЕБНОГО ПОСОБИЯ ПО РУССКОМУ ЯЗЫКУ ДЛЯ ИНОСТРАННЫХ СТУДЕНТОВ СТОМАТОЛОГИЧЕСКИХ ФАКУЛЬТЕТОВ ВМУЗ УКРАИНЫ

Юфименко В.Г.

Статья является теоретико-экспериментальным исследованием проблемы создания учебного пособия по русскому языку для иностранных студентов медицинских вузов Украины. В статье кратко изложена концепция учебного пособия «Стоматология» (авторы Владимирова В.И., Юфименко В.Г.), адресованного иностранным студентам-стоматологам, предназначенного для формирования профессионально-коммуникативной компетенции, а также представлен фрагмент темы пособия.

Ключевые слова: многоаспектная модель учебного пособия, концепция, иностранные студенты, русский язык.

MULTIDIMENSIONAL MODEL AND THE CONCEPT OF A TEXTBOOK ON RUSSIAN LANGUAGE FOR FOREIGN STUDENTS OF DENTAL FACULTIES HME IN UKRAINE

Yufimenko V.G.

The paper is theoretical and experimental study of the problem of creating a textbook on Russian for foreign university students in Ukraine. The article summarized the concept of the textbook "Stomatology" (by Vladimirova V.I., Yufimenko V.G.), addressed to the foreign dental students for the forming of professional communicative competence, and the fragment of topics benefits.

Key words: multidimensional model textbook, concept, foreign students, Russian language.

УДК378.14=111

І.І. Ярмола, Ю.А. Кострикова, Л.А. Ткаченко, Н.В. Борисенко
ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава

АНГЛОМОВНЕ НАВЧАННЯ ЯК ПОКАЗНИК КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОСТІ ВУЗУ В СИСТЕМІ ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗАЦІЇ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Питання інтернаціоналізації та якості вищої медичної освіти тісно пов'язані, оскільки з самого початку вважалось, що процес інтернаціоналізації і вихід вузів на міжнародний ринок сприяє підвищенню якості освіти. Сам процес інтернаціоналізації вищої освіти приймає в 21 столітті нові риси і зазнає змін. В статті наведені сучасні форми та основні аспекти інтернаціоналізації вищої медичної освіти та роль англomовного навчання.

Ключові слова: вища медична освіта, інтернаціоналізація, англomовне навчання.

Глобалізація захопила і галузь освіти: у світі формується єдиний інформаційний простір. Сьогодні в економіці найбільш розвинутих країн роль двигуна переходить до індустрії знань, в якій системо утворюючим механізмом є університети, академії, тобто вищі учбові заклади. Однією з найважливіших умов забезпечення їх конкурентоспроможності є відкритість та привабливість для іноземних студентів, аспірантів, викладачів в отриманні якісного досвіду, освіти, продуктивної наукової діяльності. Кажучи іншими словами - рівень інтернаціоналізації. Медична освіта є однією з основних складових даного процесу.

З часів мандрівних вчених пізнього середньовіччя університети завжди розглядалися як соціальне і культурне явище, метою якого було поширення знань за межі своєї території. У той же час більшість вищих медичних навчальних закладів, утворених в 19 і 20 століттях, виконували свої традиційні функції формування професійних груп та місцевої еліти, а також розвитку науки в національному середовищі. З другої половини двадцятого століття медичні вузи були залучені в потужний рух освітньої експансії й демократизації освітніх можливостей. Масове поширення вищої освіти стало розглядатися як гарантія конкурентоспроможності держави в новій глобальній економіці. Медичні вузи перебували на дотації держави, що визначило і їхню політичну залежність. Таким чином, більшість навчальних закладів формувалися в рамках державної політики та існуючої системи вищої освіти, методи і порядок їх регулювання були пристосовані до національної економіки і культури конкретних країн. У світі не існує міжнародної системи вищої медичної освіти, навіть, якщо певна модель - американська, британська або німецька - і використовується іншими країнами для побудови власної освітньої системи. З розвитком процесів глобалізації та інтернаціоналізації економіки і бізнесу перед вищою медичною освітою постали нові цілі - підготовка професійних кадрів, здатних ефективно працювати в змінених умовах глобального ринку. Інтернаціоналізація освіти переслідує різні цілі, серед яких: диверсифікація і зростання фінансових надходжень через залучення іноземних студентів на платне навчання; розширення навчальних планів і навчання своїх студентів у зарубіжних вузах-партнерах; розширення регіональної мережі вузу для ефективного використання своїх ресурсів; підвищення якості освіти та досліджень за рахунок участі студентів і викладачів у міжнародному процесі обміну знаннями і ін.. Розвиток міжнародного міжвузівського співробітництва дозволяє організувати спільні дослідницькі проекти, обмінні програми для студентів і викладачів, спеціальні програми для іноземних студентів.

Метою роботи було встановити місце англomовного навчання в системі інтернаціоналізації вищої освіти. На кафедрі внутрішньої медицини №2 з професійними хворобами навчаються студенти 5 та 6 курсів, що вивчають дві дисципліни: внутрішня медицина та професійні хвороби. Викладання проходить українською, російською та англійською мовами. Обидві дисципліни клінічні і потребують постійного знаходження студентів у клініці біля ліжка хворого, що викликає певні труднощі в роботі з англomовними студентами.

Проаналізувавши роботу з іноземними, в тому числі англomовними, студентами за останні роки можна виділити низку проблем. По-перше, низький рівень підготовки іноземних студентів до навчання у вищих